

CODI 21423 INSTITUCIONS CLÀSSIQUES EN ELS SEUS TEXTOS

Prof.: Rosa Araceli SANTIAGO ÁLVAREZ

Objectius generals

Aquesta assignatura optativa de 1r cicle pretén oferir una panoràmica de les principals institucions polítiques gregues i romanes de l'Antiguitat, que serveixi de punt de partença per a un coneixement més aprofundit de les històries de Grècia i de Roma que en el 2n cicle de la llicenciatura de Filologia Clàssica s'estudien amb caràcter obligatori. L'estudi d'aquestes institucions s'il.lustrarà amb el comentari crític d'una selecció de textos epigràfics i d'autors literaris clàssics, en edicions bilingües. Les pràctiques de l'assignatura consistiran en sortides de camp, de caràcter obligatori.

Estructuració de continguts

El temari de l'assignatura es divideix en dues parts:

1a Part: Institucions gregues

1. Algunes institucions del món micènic i homèric.
2. Origen i desenvolupament de la *polis* grega.
3. Institucions polítiques d'Atenes (I): Soló. La "tirania" dels Pisistràtides.
4. Institucions polítiques d'Atenes (II): Les reformes de Clístenes i d'Efialtes.
5. Institucions polítiques d'Atenes (III): La democràcia de Pèrcles.
6. Institucions polítiques d'Espara.

2a Part: Institucions romanes

1. La monarquia: les estructures primitives, la constitució de Servi Tul·li.
2. La constitució de la República romana. El dualisme patrici-plebeu.
3. Institucions polítiques republicanes.
4. Organització administrativa d'Itàlia i de les províncies.
5. El principat i les seves institucions.

Sistema d'avaluació

Hi haurà un únic examen final consistent en preguntes sobre aspectes específics del temari, tant d'institucions gregues com d'institucions romanes, i un comentari de text. Aquest examen pot incloure també qüestions referents a les sortides de camp. La realització de les pràctiques serà condició indispensable per a aprovar l'assignatura.

Bibliografia de consulta

1. General

- ELLUL, J., *Historia de las instituciones de la Antigüedad*, Madrid 1970.
GAUDEMEL, J., *Institutions de l'Antiquité*, Paris 1982².
MOSSÉ, Cl., *Les institutions grecques*, Paris 1991⁴.
ROUGÉ, J., *Les institutions romaines de la Roma royal à la Roma chrétienne*, Paris 1971.
GUILLÉN, J., *Urbs Roma, vida y costumbres de los romanos*, vol. II: *La vida pública*, Salamanca 1978.

2. Temàtica

a) Grècia

- ADRADOS, F. R., *La democracia ateniense*, Madrid 1985.
BASLEZ, M.-F., *Histoire politique du monde grec*, Paris 1994.
LÓPEZ MELERO, R., *La formación de la democracia ateniense. I: El estado aristocrático. II: De Solón a Clístenes*, Madrid 1989.
MOSSÉ, Cl., *La tyrannie dans la Grèce antique*, Paris 1989².
El mundo micénico. Cinco siglos de la primera civilización europea (1600-1100 a.C.). Ministerio de Cultura, Madrid, 1991.
MURRAY, O.- PRICE, S. (ed.), *La cité grecque d'Homère à Alexandre*, Paris 1992.
OLIVA, P., *Esparta y sus problemas sociales*, Madrid 1983.
RUIPÉREZ, M.S.- MELENA, J.L.. *Los griegos micénicos*, Madrid 1990.
RUIZ SOLÀ, A. (ed.), *Las constituciones griegas*, Madrid 1987.

b) Roma

- BRAVO, G., *Diocleciano y las reformas administrativas del Imperio*, Madrid 1988.
CAPOGROSSI, L., *Storia delle istituzioni romane archaiche*, Roma 1978.
GIARDINA, A. y otros, *El hombre romano*, Madrid 1991.
MASCHIN, N. A., *El principado de Augusto*, Madrid 1978.
ROLDÁN, J. M., *Instituciones políticas de la República romana*, Madrid 1990.

Pràctiques obligatòries (sortides de camp)

El calendari concret d'aquestes pràctiques serà donat a conèixer al començament de curs.

Les visites previstes són: EMPÚRIES (colònia grega i ciutat romana) i ULLASTRET (*oppidum* ibèric). Jornada sencera.

TARRAGONA (colònia romana, capital de la *Hispania Citerior*): Museu Arqueològic, muralles, circ, fòrum colonial, amfiteatre, necròpolis paleocristiana, monument funerari de Centcelles, *villa d'Els Munts*. Jornada sencera.

BARCELONA (colònia romana): Museu d'Història de la Ciutat, muralles, necròpolis de la plaça de la Vila de Madrid. Mitja jornada.

Una altra visita de mitja jornada podrà ser a Barcelona (Museu Arqueològic, Gabinet Numismàtic de Catalunya) o bé a alguna exposició o mostra ocasional d'interès, organitzada dins la ciutat o als seus entorns.